

	ISSN: 2985-2366 (Online) วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน Journal of Administration Management and Sustainable Development Homepage: https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd E-mail: jamsdonline@gmail.com	
---	--	---

**บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก**

**The role of administrators in promoting teachers' use of technology
for learning management in schools under the Tak Municipality, Tak Province**

กัญญาภัทร ทศวงษ์^{1*}, จารุวรรณ แก่นทรัพย์²
Kanyapat Taswong^{1*}, Jaruwon Gansub²

^{1,2} หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

^{1,2} Master of Education Program in Educational Administration, Northern College

Corresponding author's e-mail: Kanyapatpla2411@gmail.com^{1}, jaruwon.gan@gmail.com²

Received: May 17, 2025

Revised: May 27, 2025

Accepted: June 04, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 132 คน ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 136 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอนของครู ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนามีดังนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน จะช่วยให้การพัฒนาและการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมีทิศทางที่ชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน โดยวางแผนและกำหนดกรอบเวลาสำหรับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานมีทิศทาง และ

เป้าหมายที่ชัดเจน และควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะ และศักยภาพของครูในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร, การส่งเสริมครู, เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

Abstract

The research aimed to investigate and explore the role of administrators in promoting teachers' use of technology for learning management in schools under Tak Municipality, Tak Province. The population was used as the sample, consisting of 4 school administrators and 132 teachers of schools under Muang Tak Municipality, Tak Province, in the academic year 2024, totaling 136 participants. In addition, 9 experts were selected for interviews. The research instruments used to collect data were questionnaires and interviews. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research finds the following: 1. The conditions of the roles of school administrators in encouraging teachers to use information technology in learning management of schools under Muang Tak Municipality, overall, the average scores were at the highest level. When each aspect was considered based on the mean arranged in descending order, it was found that one aspect was at the highest level and the rest of the aspects were at the high-level comprising management, teaching and learning management of teachers, measurement and evaluation in learning, and providing the learning environment contributing to teaching and learning, respectively. To help teachers use information technology in schools under Muang Tak Municipality, school administrators should first analyze the school's environment to create policies and plans that meet the needs of both teachers and students, ensuring technology is used effectively. Additionally, school administrators should take on significant responsibilities in creating a management system that effectively utilizes technology to plan and establish a timeline for monitoring and evaluation in a constructive manner. Moreover, school administrators should conduct training sessions and workshops to enhance teachers' skills and competencies in using technology for learning management.

Keywords: school administrators' role, encouraging teachers, learning technology

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในทุกกิจกรรมของชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังจะเห็นได้จากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน โดยเฉพาะในด้านการการศึกษา ทางภาครัฐพยายามนำเทคโนโลยีเข้ามา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าและทันสมัย ผลจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยน และพัฒนาด้านการศึกษาของชาติ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานับเป็นความจำเป็น

อย่างยิ่ง เพราะการจัดการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับประเทศ เพื่อเป็นการสนองต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ได้กำหนดไว้ในหมวด 9 โดยให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีทางการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยี การศึกษาเพื่อให้ความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิตรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพเทคโนโลยี มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยการพัฒนาการผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนในยุคนี้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่ต้องเกิดการปรับตัว และเปลี่ยนแปลงแนวทาง วิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการ พฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งพบว่าระบบการศึกษาของไทยก็ยังมีปัญหาหลายประการ ทั้งในด้านคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกระดับ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพบุคลากร ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ และด้านโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษา ปัจจุบันด้านความปลอดภัยและความเสี่ยงเป็นปัจจัยภายนอกอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อัมพร พินะสา (2563) ได้จำแนก ดังนี้ 1) ปัญหาด้านโอกาสขาดการเข้าถึงการจัดการศึกษาที่เท่าเทียมและมีคุณภาพ เนื่องจากความไม่เพียงพอของปัจจัยและทรัพยากรทางการบริหารการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 2) ปัญหาด้านคุณภาพเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานประเทศและมาตรฐานสากล ขาดการขับเคลื่อนหลักสูตรที่เท่าทันเทคโนโลยี ขาดหลักสูตรที่เน้นพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านบุคลากรขาดระบบกำกับติดตาม ประเมินผล สร้างขวัญกำลังใจที่มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการปฏิบัติจริง 3) ปัญหาด้านประสิทธิภาพ เนื่องจากการบริหารแบบศูนย์รวมที่ส่วนกลาง เน้นการทำงานเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ ไม่ได้นำไปสู่การบริหารที่เพิ่มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ขาดการตรวจสอบความรับผิดชอบ ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง และสร้างสรรค์ และ 4) ปัญหาด้านความปลอดภัย ขาดการจัดระบบความเสี่ยงและความปลอดภัยโดยการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ และเอกชน ขาดการวางแผนการดูแลช่วยเหลือและให้ความคุ้มครอง

เทคโนโลยีในปัจจุบันกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และวิถีชีวิตของพลเมือง การพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงเป็นประเด็นที่ต้องพัฒนาให้คนไทยสามารถเรียนรู้ และพัฒนาทักษะในโลกที่เปลี่ยนแปลงจากอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัล (digital literacy) หรือความฉลาดทางดิจิทัลเป็นทักษะใหม่ที่ผู้เรียนยุคนี้ต้องได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ (DQ institute, 2020) 1) ทักษะการรู้ดิจิทัล 2) ทักษะการสื่อสารดิจิทัล 3) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4) ทักษะความฉลาดทางดิจิทัล 5) ทักษะการจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัยทางดิจิทัล 6) ทักษะการจัดการให้มีความปลอดภัยมั่นคงทางดิจิทัล 7) ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ทางดิจิทัล และ 8) การเข้าใจในสิทธิเสรีภาพในสังคมดิจิทัล สำนักงานเทศบาลเมืองตากได้กำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ระบุว่า โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อการจัดการศึกษา ส่งเสริมครูในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมครูให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง และนำความรู้ ความสามารถด้านการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามานำมาบูรณาการเข้ากับกระบวนการเรียนการสอน ส่งผลให้การพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมายตามที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้เพื่อให้ ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเทศบาลเมืองตาก, 2567)

เนื่องจากในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ระบบการศึกษาไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ การใช้เทคโนโลยีไม่เพียงแต่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

ดังนั้น ทักษะที่สำคัญของครูยุคดิจิทัลให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ สามารถสอนโดยบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งทักษะครูยุคดิจิทัลควรมี ดังนี้ (จิตติมา วรณศรี, 2564) ทักษะการโค้ช ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา ทักษะสร้างนวัตกรรม ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ภาวะผู้นำ และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก พบว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียนยังมีปัญหาทั้งในด้านความพร้อมของครู อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี การสนับสนุนในการพัฒนาตนเองสำหรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานเทศบาลเมืองตาก, 2567) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ แนวทางการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลจะต้องปรับเปลี่ยนใหม่ โดยผู้บริหารควรมีบทบาทดังนี้ มีภาวะผู้นำดิจิทัล สร้างวิสัยทัศน์ สร้างวัฒนธรรมการทำงาน ส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ จัดหาสื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้ทันสมัย พัฒนาสมรรถนะและสร้างความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงให้แก่ครู พัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่ครู และผู้เรียนรวมทั้งผู้ปกครอง และสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (ธีระ รุญเจริญ, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก เพื่อหาแนวทางวิธีการที่เหมาะสมในการสนับสนุนครูให้มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งครู ผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หลักสูตรสถานศึกษา โครงการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคเทคโนโลยีดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีขึ้นในหน่วยงาน ทำหน้าที่บริหารงานในด้านการกำหนดนโยบาย วางแผนการจัดการศึกษา การควบคุม การบริหารงาน 4 ฝ่าย เป็นผู้นำการคิดและตัดสินใจโดยให้ผู้รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการวางแผนการจัดการศึกษาการควบคุมการดำเนินงาน การบริหารงาน การระดมทรัพยากรอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมความสัมพันธ์กับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งชุมชนและผู้ปกครอง โดยใช้ปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ เงิน วัสดุอุปกรณ์และเวลาในดำเนินการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่สถานศึกษา (เบญจพร สุคนธร, 2564)

ความสำคัญของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการ และมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะ

ผู้นำเป็นอย่างดีต้องรู้ถึงเทคนิคในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ Hoy & Miskel (2001) กล่าวว่า วัฏจักรของการบริหารมีความสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในงานของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการนำและการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยนและพัฒนางานให้ดีขึ้น และ Haiman et al. (1974) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการทำงานและคุณสมบัติหลายอย่างรวมกัน ตามที่หน่วยงานต้องการ จึงจะบริหารงานให้เกิดผลดี จะเห็นได้ว่าผู้บริหารที่ขาดความสามารถย่อมจะขาดความเชื่อถือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอันเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาของการบังคับบัญชาในที่สุด ความสามารถในการทำงานของผู้บริหาร นอกจากจะก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาจากผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไปแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการนำองค์การไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์

ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

การบริหารจัดการที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ประกอบด้วย การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดกำลังคน (staffing) การอำนวยการ (directing) และการควบคุม (controlling) แนวคิดของ Edward Deming ที่เสนอขั้นตอนการบริหารงานคุณภาพ วงจรเดมมิง (deming cycle) ว่าเป็นกระบวนการบริหารงานหรือการจัดระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพได้มาตรฐานตามเป้าหมาย กำหนดไว้ มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการจัดทำและการวางแผน (plan) ขั้นการปฏิบัติตามแผน (do) ขั้นการตรวจสอบติดตามและประเมินผล (check) และขั้นกำหนดมาตรฐานแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ (act)

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสื่อสารคมนาคมและเทคโนโลยีอื่น ๆ มาจัดการข้อมูล การจัดเก็บ การปรับปรุง การแก้ไข ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ (อภิวิชญ์ สนั่น และคณะ, 2565)

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ ระบุว่า ความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการศึกษาเป็นการนำมาใช้ในการบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อให้การบริหาร มีประสิทธิภาพสูง ประหยัดและได้ประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารยุคใหม่จึงมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ด้านการศึกษามีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ดังนี้ 1) ใช้ในการตัดสินใจ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้เร็วขึ้น ลดความผิดพลาด ระบบสารสนเทศที่ผู้บริหารนำมาใช้ช่วยในการตัดสินใจประกอบด้วย ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Information System: EIS) เป็นระบบที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นเพื่อจัดเตรียมสารสนเทศที่เหมาะสม ในการใช้ตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงให้เข้าใจปัญหาได้อย่างชัดเจนและสามารถเลือกแก้ปัญหาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System: DSS) เป็นระบบที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับกลาง 2) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารทางไกล มีการนำสื่อหลายอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรสาร วิทยุ คอมพิวเตอร์ และเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมมาใช้ในการจัดการศึกษาทางไกล ช่วยให้เกิดความรวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย 3) การสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคคล งานธุรการ การเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ 4) การสร้างเครือข่ายด้วยระบบสารสนเทศ เป็นเครือข่ายที่ช่วยพัฒนาการศึกษาไทยเป็นอันมาก เช่น เครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ 5) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้หลายอย่าง เช่น อินเทอร์เน็ต จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การทำเว็บไซต์ เป็นต้น (ศิราวุธ บุญชู, 2565)

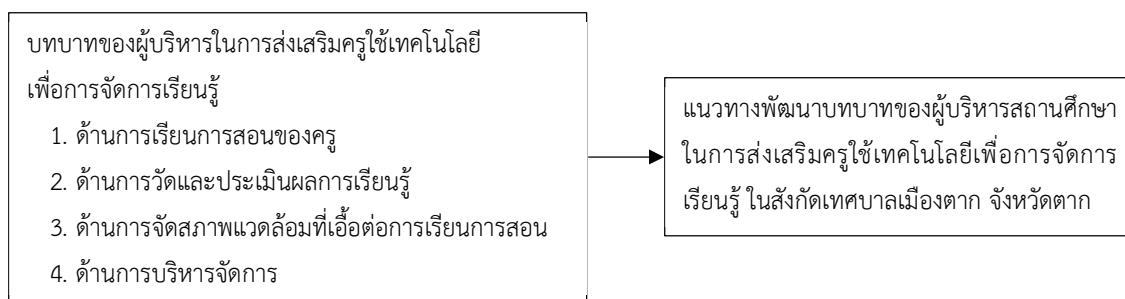
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสร้างคุณภาพการศึกษา จะต้องอาศัยเทคโนโลยีสองอย่างร่วมกัน ได้แก่ เทคโนโลยีการสื่อสาร และทรัพยากรการเรียนรู้แบบดิจิทัล มีแนวทาง ดังนี้ 1) ห้องเรียนเสมือนจริง 2) การเรียนรู้แบบผสมผสาน และ 3) การส่งเสริมและพัฒนาครู จากงานวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนยุคดิจิทัลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม เพิ่มพูนความรู้ รองลงมาคือ ด้านสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการพัฒนาการเรียน การสอน และด้านการนิเทศ การสอนภายในสถานศึกษา ตามลำดับ (ฐวราดา วิเชียรฉาย และวิรัตน์ มณีพฤกษ์, 2566)

จากการทบทวนวรรณกรรมสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้ขับเคลื่อน และกำหนดทิศทางของการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผน ควบคุม และบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ภายใต้การใช้ทรัพยากรมนุษย์ เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา (เบญจพร สุคนธร, 2564) ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในด้านภาวะผู้นำ เข้าใจ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร และสามารถประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์เฉพาะของสถานศึกษา ทั้งนี้ Hoy & Miskel (2001) ได้ชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จในการบริหารขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการเป็นผู้นำ และการใช้ภาวะผู้นำ อย่างเหมาะสมในการพัฒนาองค์กร ส่วน Haiman et al. (1974) ระบุว่าผู้บริหารที่ขาดความสามารถจะสูญเสียความเชื่อถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบังคับบัญชาโดยตรง และในด้านทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา องค์ประกอบสำคัญของการบริหารงาน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดกำลังคน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม ซึ่งเป็น กระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ วงจรเดมมิง (deming cycle) ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (plan) การปฏิบัติ (do) การตรวจสอบ (check) และการปรับปรุงแก้ไข (act) ซึ่งเน้นการบริหารจัดการที่เน้นประสิทธิภาพและคุณภาพของผลผลิต ทางการศึกษา สำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในยุคปัจจุบันนั้น ได้รับการนิยามว่าเป็นการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีอื่น ๆ ในการจัดการข้อมูลให้มีความถูกต้องรวดเร็ว และแม่นยำ (อภิวิชญ์ สนั่น และคณะ, 2565) กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร สถานศึกษา โดยเน้นการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เช่น ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (EIS) และระบบสนับสนุน การตัดสินใจ (DSS) ตลอดจนการบริหารทางไกล การบริหารงานในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ (ศิราวุธ บุญชู, 2565) ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ครู ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนผ่าน เทคโนโลยีการสื่อสารและทรัพยากรดิจิทัล อาทิ การใช้ห้องเรียนเสมือนจริง การเรียนรู้แบบผสมผสาน และการพัฒนาครู อย่างต่อเนื่อง จากงานวิจัยของฐวราดา วิเชียรฉาย และวิรัตน์ มณีพฤกษ์ (2566) พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลมีความสำคัญ โดยมีการส่งเสริมการอบรมครูจัดหาอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน และดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จากการศึกษาทบทวน วรรณกรรมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหาร จัดการแบบองค์รวมควบคู่กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนาครู เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก โดยศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของผ้าติมะ จงกลบาน (2562) ลัดดาวัลย์ พัวพันวิณะ (2564) เบญจพร สุคนธร (2565) ชลันธร ปานอำ (2564) ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมผสาน (mix methods research) มีรายละเอียดการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้สอน จำนวน 132 คน ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2567 จำนวน 4 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 136 คน (สำนักงานเทศบาลตาก, 2567)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก มี 4 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียนการสอนของครู 2) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการบริหารจัดการ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 คือ แบบสัมภาษณ์ โดยนำผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก โดยมีเกณฑ์การเลือกคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ กลุ่มนักวิชาการทางการศึกษา จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ จากเอกสารงานวิจัยเพื่อหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบสำนวนภาษาความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสมของแบบสอบถามพิจารณาความเที่ยงตรงเนื้อหา (content validity) ปรับปรุงแก้ไขภาษาและข้อคำถาม ให้ชัดเจนเข้าใจง่าย นำมาหาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งผลการประเมินความเที่ยงตรงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาและภาษา ไปทดลองใช้ (tryout) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) กับครูผู้สอนกลุ่มสหวิทยาเขตลุ่มน้ำวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก ที่เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือการทำวิจัยในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 136 ชุด และกำหนดเวลานัดหมายเพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 136 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้าน และนำเสนอแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage)

4.2 ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การตรวจแบบสอบถามกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3 การแปลความหมายค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีบทบาทอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีบทบาทอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีบทบาทอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4.5 วิเคราะห์เชิงเนื้อหา จากผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อหาแนวทางพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 97.05 มีประสบการณ์ จำนวน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 41.91

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับบทบาท		แปลผล
		μ	σ	
1	ด้านการเรียนการสอนของครู	4.50	0.53	มาก
2	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.47	0.72	มาก
3	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.45	0.62	มาก
4	ด้านการบริหารจัดการ	4.58	0.57	มากที่สุด
ภาพรวม		4.52	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน นอกนั้นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอนของครู ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ตามลำดับ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก พบว่า แม้วาระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก โดยภาพรวมจะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ยังมีจุดที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แนวทางพัฒนาที่น่าสนใจมีดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนของครู ควรมีการจัดประชุมสัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการทั้งภายในและภายนอก เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับครูเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และควรพัฒนาครูให้มีความพร้อมในการใช้งานเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างครอบคลุม

2. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และทุกระดับได้ร่วมกำหนดนโยบาย แผนงานหรือโครงการ และประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เห็นจุดเด่น และจุดด้อยของครู และสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และควรวางแผนกรอบเวลาการประเมินผล ในระยะเวลาประมาณ 3-5 ปี

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ควรมุ่งพัฒนาระบบการจัดการบริหารการศึกษาโดยมีเทคโนโลยีเป็นฐาน และควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

4. ด้านการบริหารจัดการ ควรคำนึงถึงสภาพหรือสถานการณ์ในเฉพาะของสถานศึกษาเพื่อที่จะได้กำหนดนโยบาย แผนงาน กำหนดเป้าหมายการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน หรือโครงการได้ตรงกับสภาพ ความต้องการของสถานศึกษา ควรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และควรจัดให้มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาแผนงานโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอนของครู ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อที่ใช้การจากระบบบริหาร และสารสนเทศของสถานศึกษามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน และการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน ที่ต้องการ และครอบคลุมภารกิจด้านการบริหารจัดการได้อย่างมีคุณภาพสถานศึกษาต้องมีระบบการบริหาร และการจัดการศึกษา ที่นำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน รวมถึงระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบถูกต้อง สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน และสามารถ เรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของสัมมา รณิธย์ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง และมีคุณภาพ จากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ และ สอดคล้องกับแนวคิดของจอร์จ นิลแก้ว และสมใจ สืบเสาะ (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านแผนการส่งเสริม การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการจัดการระบบการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการจัดสรร ทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการส่งเสริมและพัฒนาครู ด้านการกำกับติดตามการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศ และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของครู

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของครูและนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาและการส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีมีทิศทางที่ชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหาร ควรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน โดยวางแผน และกำหนดกรอบเวลาสำหรับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงาน มีทิศทาง และเป้าหมายที่ชัดเจน และผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะ และศักยภาพของครูในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยควรให้ ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธน ศรีศักดิ์บางเตย (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทาง พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนพระแท่นดงรังวิทยาการ พบว่า ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารในสถานศึกษา ด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการและการให้บริการ ทางการศึกษา ด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นฐานในการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการพัฒนาบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่นี้ นำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตาก จังหวัดตาก เพื่อสร้างคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี ได้ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาระยะยาว (3 - 5 ปี)
 - 1.1 การกำหนดเป้าหมายและแนวทางพัฒนา
 - 1.2 การบูรณาการเทคโนโลยีในแผนพัฒนา
2. วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร
 - 2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและการพัฒนา
 - 2.2 การกำหนดพันธกิจเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี
3. โครงการและกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยี
 - 3.1 การวางแผนและใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล
 - 3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเทคโนโลยี
 - 3.3 การประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการ
4. การพัฒนาบุคลากร
 - 4.1 การจัดประชุมสัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ (ภายใน/ภายนอก)
 - 4.2 การส่งเสริมความรู้เทคโนโลยีแก่ครู
 - 4.3 การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน
5. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้
 - 5.1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี
 - 5.2 สื่อสารร่วมการภายนอกผ่านช่องทางดิจิทัล
6. การประสานงานและการบริหารจัดการ
 - 6.1 การติดตามผลและปรับปรุงแผนงาน
 - 6.2 การบูรณาการเทคโนโลยีกับการบริหารการศึกษา
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 7.1 การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
 - 7.2 การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือวัดและประเมินผล
 - 7.3 การจัดทำระบบรายงานผลการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดแนวทางและมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรมและชัดเจน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดระยะเวลาการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่นำเทคโนโลยีมาใช้ภายใน 3-5 ปี เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาได้ต่อเนื่อง

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับโรงเรียนให้เพียงพอในการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และซอฟต์แวร์การเรียนการสอน

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมให้มีทุนวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาวัตกรรมการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาในหลักสูตรการอบรมครู รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อฝึกอบรมครู

1.6 สถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยี ติดตามและประเมินผลในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

1.7 สถานศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาครูให้มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น การสร้างสื่อการเรียนรู้แบบดิจิทัล การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนการสอน

1.8 สถานศึกษาควรมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพและอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับการเรียนการสอน

1.9 สถานศึกษาควรจัดให้มีการดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

1.10 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี เช่น การแข่งขันด้านนวัตกรรมการเรียนรู้และการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล

1.11 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน จัดให้มีการศึกษาอบรม และศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างแรงจูงใจ และโอกาสความก้าวหน้าในสายงาน (career path) ที่เหมาะสมให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน

1.12 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสนอแนวคิดให้ข้อมูลอย่างรอบด้าน กำหนดให้มีหรือใช้มาตรฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จัดให้มีกระบวนการรับรองมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งมีการทบทวน และเผยแพร่ให้เหมาะสมต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสถานศึกษาอย่างจริงจังมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดหรือหน่วยงานระดับอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาในลักษณะเชิงคุณภาพ

2.4 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา วรรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จूरพร นิลแก้ว และสมใจ สืบเสาะ. (2566). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(1), 83–98.
- ชลันธร ปานอ่ำ. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ฐาวรดา วิเชียรฉาย และวิรัตน์ มณีพุกษ์. (2566). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนการสอนยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 18(2), 99-113.
- ธีระ รุญเจริญ. (2562). ทิศทางการจัดการศึกษาเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ในยุคดิจิทัล. ใน จินฉัตร ปะโคทัง (บรรณาธิการ), *รวมบทความการบริหารการศึกษากับพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษาในยุคดิจิทัล ชุดที่ 1* หน้า 8-9.
- อุบลราชธานี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาการพิมพ์ 1973.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจพร สุนทร. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก*.
- ผ้าตีมะ จงกลบาน. (2562). การปฏิบัติงานตามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*.
- ศิริราช บุญชู. (2565). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. *การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*.
- ลัดดาวัลย์ พัวพันวิณะ. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี. *การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*.
- สำนักงานเทศบาลเมืองตาก. (2567). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ของเทศบาลเมืองตาก* แก้ไขครั้งที่ 5/2567. งานนโยบายและแผน ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลเมืองตาก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สัมมา รณิธย์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สุนทร ศรีศักดิ์บางเตย. (2562). แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนพระตำหนักวังวิภาคาร. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 4(3), 455-468.

- อภิวิชญ์ สนลอย, อรพรรณ ตูจันดา และดวงใจ ชนะสิทธิ. (2565). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*,
5(1), 89–101.
- อัมพร พินะสา. (2563). *สพฐ. วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- DQ Institute. (2020). *DQ (Digital Intelligence)*. สืบค้น 17 พฤษภาคม 2567 จาก
<https://www.dqinstitute.org/global-standards/>.
- Haimann, T., Scott, W. G., & Connor, P. E. (1974). *Management in the modern organization* (2nd ed.). Boston,
MA: Houghton Mifflin.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration: Theory, research and practice* (6th ed.). Boston:
McGraw-Hill.